EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 8.12.2020
COM(2020) 805 final

2018/0170 (COD)

KOMISSION TIEDONANTO
EUROOPAN PARLAMENTILLE

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 6 kohdan mukaisesti

neuvoston kannasta

asetuksen antamiseksi asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 muuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston kanssa tehtävän yhteistyön ja Euroopan petostentorjuntaviraston tutkimusten vaikuttavuuden osalta

2018/0170 (COD)

KOMISSION TIEDONANTO
EUROOPAN PARLAMENTILLE

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 6 kohdan mukaisesti

neuvoston kannasta

asetuksen antamiseksi asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 muuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston kanssa tehtävän yhteistyön ja Euroopan petostentorjuntaviraston tutkimusten vaikuttavuuden osalta

1. TAUSTA

Päivä, jona ehdotus on toimitettu Euroopan parlamentille ja neuvostolle (asiakirja COM(2018) 338 final – 2018/0170 COD):	24. toukokuuta 2018
Päivä, jona tilintarkastustuomioistuin on antanut lausuntonsa:	15. marraskuuta 2018
Päivä, jona Euroopan parlamentti on vahvistanut ensimmäisen käsittelyn kantansa:	16. huhtikuuta 2019
Päivä, jona neuvoston kanta on vahvistettu:	4. joulukuuta 2020

2. KOMISSION EHDOTUKSEN TAVOITE

Ehdotuksen tavoitteena on

a) mukauttaa Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimusten toteuttaminen Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamiseen mahdollisimman suuren täydentävyyden varmistamiseksi; ja

b) tehostaa OLAFin tutkintatehtävää useissa erityiskysymyksissä, jotka koskevat muun muassa paikalla tehtäviä tarkastuksia ja todentamisia sekä kansallisten viranomaisten auttamista, pankkitilitietoja, OLAFin keräämien todisteiden hyväksyttävyyttä, petostentorjunnan koordinointiyksiköitä ja koordinointitoimia.

3. HUOMAUTUKSET NEUVOSTON KANNASTA

Ensimmäisessä käsittelyssä vahvistettu neuvoston kanta kuvastaa täysin Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission kolmikantaneuvotteluissa 26. kesäkuuta 2020 saavutettua yhteisymmärrystä. Kyseinen yhteisymmärrys sisältää seuraavat keskeiset kohdat:

– siinä luodaan puitteet OLAFin ja EPPOn läheisille suhteille, jotka perustuvat vilpittömään yhteistyöhön, toimeksiantojen keskinäiseen täydentävyyteen ja

toiminnan koordinointiin. Erityisesti se antaa OLAFille mahdollisuuden aloittaa EPPOn tutkimuksia täydentäviä tutkimuksia asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ja jos EPPO ei vastusta sitä määräajassa, jotta voidaan helpottaa takaisinperintää tai hyväksyä hallinnollisia turvaamistoimenpiteitä tai muita toimia oikea-aikaisesti. Lisäksi sen mukaan tapauksissa, joissa OLAF tukee EPPOa, EPPOn ja OLAFin on tiiviissä yhteistyössä varmistettava, että EPPO-asetuksen VI luvussa säädettyjä menettelytakeita noudatetaan;

– siinä tehostetaan OLAFin tutkintavaltuuksia antamalla sille lupa pyytää pankkitilitietoja – eli rekisterejä tilinomistajista ja, jos se on ehdottoman välttämätöntä, tilitapahtumista – kansallisten viranomaisten yhteistyön avulla samoin edellytyksin kuin ne, joita sovelletaan kansallisiin toimivaltaisiin viranomaisiin, sillä edellytyksellä, että OLAF perustelee pyyntönsä asianmukaisuuden ja oikeasuhteisuuden;

– sillä vahvistetaan OLAFin tutkimuksen kohteena olevan henkilön prosessuaalisia oikeuksia antamalla kyseiselle henkilölle mahdollisuus pyytää ja saada tutustua loppuraporttiin, mutta ainoastaan kaikkien kertomuksen vastaanottajien suostumuksella ja sovellettavien luottamuksellisuutta ja tietosuojaa koskevien sääntöjen mukaisesti;

– sillä lisätään prosessuaalisten oikeuksien suojaan toinen taso perustamalla prosessuaalisten takeiden valvoja, joka toimii hallinnollisesti valvontakomitean yhteydessä ja jonka komissio nimittää Euroopan parlamenttia ja neuvostoa kuultuaan. Valvojan tehtävänä on tutkia tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden tekemiä valituksia (jotka koskevat viraston prosessuaalisten takeiden ja tutkimuksiin sovellettavien sääntöjen noudattamista), ja hän voi antaa virastolle suosituksia valituksessa ilmaistun ongelman ratkaisemiseksi; ja

– se antaa OLAFille tutkimustensa aikana pääsyn yksityisessä omistuksessa oleviin laitteisiin, joita käytetään työtarkoituksiin, jos sillä on perusteltu syy epäillä, että niiden sisällöllä voi olla merkitystä tutkimuksen kannalta. Ulkoisissa tutkimuksissa pääsy tapahtuu samoin edellytyksin ja samassa laajuudessa kuin silloin, kun kansalliset viranomaiset tutkivat yksityisiä laitteita. Sisäisissä tutkimuksissa pääsy perustuu kunkin asianomaisen toimielimen, elimen, laitoksen tai viraston sisäisiin sääntöihin, jotka koskevat henkilöstöä ja toimielimen jäseniä.

Komissio tuki kolmikantaneuvotteluissa saavutettua sopimusta, joka tasoittaa tietä OLAFin ja EPPOn hedelmälliselle yhteistyölle ja parantaa OLAFin tutkimusten tehokkuutta monessa suhteessa. Näin ollen sillä saavutetaan komission ehdotuksen tavoitteet. Komissio oli edelleen huolissaan tietyistä sopimuksen osatekijöistä. Erityisesti se pahoitteli sitä, että tiukemmat prosessuaaliset takeet, joita sovelletaan, kun OLAF tukee EPPOa, eivät paranna OLAFin keräämien todisteiden hyväksyttävyyttä myöhemmissä rikosoikeudellisissa menettelyissä ja että yksityislaitteisiin pääsyä koskevien uusien säännösten lisäksi asetukseen itseensä ei ole liitetty prosessuaalisia sääntöjä. Komissio ilmoitti kuitenkin voivansa hyväksyä nämä seikat, jotta lopullinen kokonaissopimus voidaan tehdä.

4. PÄÄTELMÄT

Komissio hyväksyy neuvoston kannan.